

AKATALPA

Kasım 2019 - Sayı 239

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Onur SAKARYA

Osman YOLUÇ

AHŞABIN KALBİ

Bir şey var sırada, hayalete dönmüş bir atın mavi sırtında
Gölgesiyle asfaltı oyan, gövdesi büyüdükçe kalbi küçülen
bir تنها
Avcısından kaçmayan umarsız zebra ve sırada sonbahar,
Damarlar aşk geçemeyecek kadar dar, sırada ne var?

Tuhaf hareketler gibi gözleri kaşındıran insanlardan başka,
Sırada ne var, ne var sırada? Eşsiz madenleri sevmeyi
bıraktım
Çünkü biliyorum, dolaplarda ölü oyuncaklar
Kendilerine görkemli bir yok oluş hazırlamışlar
Ahşabın kalbinde bir yerlerde
Ve kokusu sabahın altından sızan karmaşık gecelerde

“Ayrılık” da bir kelime, dümdüz bir bozkır yolu,
Sonu durmadan geçmişe açılan ve kapanan, ve tozlu bir öğle
sonu
Unutulan adamlarla birlikte savrulan

Sırada ne var, ne var sırada alingan bir tabuttan başka?
Bir otobüs yolculuğu sarsıntısıydı, kısa kısa,
Ellerinin beni ara sıra boşluğa doğru itirmesi
Ve ben vedalardan nefret ederim
Bütün trenlere yalnız peronlardan bindim

Ve yemin ederim
Sonsuz kez an bahçelerine indim
Dünyanın apartman boşluğuna bakan odasından

Kâmil Eşfak BERKİ

BİR KERESİNDE

düşte gördüm
u
ş
t
a
düştü
i
i
r

ÇÖKÜNTÜ (AKADEMİK ŞİİR)

O büyülü aynada, ki herkes kendisiyle sınanır¹
Cerrah çayını bitirince nöbeti devralır tanıdan²
Bedenimi saran safran gizli eczâ yapışkan ve siyah bir
zardır³
Bahar denilen savruk melek de geçer bazan⁴

Hızla boşaltılan anlam, boşa çıkartılan güven!⁵
Her şey senin eteklerine süpürüyordu beni/içimden⁶
Bazen olmak kötü meyveler düşürüyor kalbimden⁷
Aklımda üç beş otel ya kalır⁸

Esas susmak için lazım soluklanmak⁹
Bu kahyası kaçmış çiftlik bu damarsız duran halk¹⁰
An'lamak? ah o sonsuz kaçamak¹¹
Ellerim kelepçeli, kulaklarım sağır¹²

¹ Kemal Varol, Temmuzun On Sekizi, 2007, s. 51, Everest Yay.

² Osman Konuk, Tehlikeli Belki, 2012, s. 35, Profil Yay.

³ Enderemiroğlu, La Havle ve la Kuvvete, 2004, s. 47, ne Kitaplar.

⁴ Ali Ayçil, Arastanın Son Çırağı, 1999, s. 49, Şule Yay.

⁵ Küçük İskender, Bir Daha Bana Benzeme Angel, 2004, s. 40, Varlık Yay.

⁶ Hasan Ali Toptaş, Yalnızlıklar, 2013, s. 48, İletişim Yay.

⁷ Seyyidhan Kömürcü, Dünya Lekesi, 2012, s. 49, Everest Yay.

⁸ Edip Cansever, Sonrası Kalır I, 2008, s. 490, YKY Yay.

⁹ Celal Fedai, İmtiyaz Sahibi, 2002, s. 20, Şule Yay.

¹⁰ Cafer Keklikçi, Yasak Bölge, 2007, s. 20, Lamure Yay.

¹¹ Alper Gencer, ah, 2005, s. 52, Varlık Yay.

¹² Attilâ İlhan, Yağmur Kaçağı, 2005, s. 30, Türkiye İş Bankası Kültür Yay.

Hüseyin Alemdar, Fatma Aras, Gökhan Arslan, Sevil Aşvar, Naci Bahtiyar, Atnan Başkesen, Eylem Hatice Bayar, Gürsel Bektaş, Kâmil Eşfak Berki, Önder Birol Bıyık, Onurcan Çakır, Ahmet Çınar, Oresay Özgür Doğan, Bülent Elitok, Şerif Erginbay, Osman Serhat Erkekli, Metin Fındıkçı, Nihan İşiker, Barbaros İrdelmen, Erkan Kara, Abbas Karakaya, Levent Karataş, Peria Kayra, Mustafa Ergin Kılıç, Dilek Kurt, Salih Mercanoğlu, Hüseyin Peker, Onur Sakarya, Gökçe Sena, Kazım Şahin, Sedat Şanver, Umut Temür, Şerif Tezgörenler, Recep Uluçay, M. Utku Yeşilöz, Osman Yoluç.

ŞİİR MEKÂNI YA DA MEKÂNSIZLIK SAVUNUSU: ŞİİR ATÖLYESİ TARTIŞMASI

Önder Birol BIYIK

Son günlerde şair Haydar Ergülen'in online şiir atölyesi açacağını duyurması ve bunun için emek bedeli açıklaması şiir dünyasında yıpratıcı tartışmalara neden oldu. Ergülen'e yönelik eleştiriler üç temel noktada odaklandı: 1- Atölyelerin şair yetiştirecek organizasyonlar olamayacağı; 2- Herkesin şiir yazamayacağı; 3- Dolayısıyla bu tip girişimlerin ticari bir faaliyete dönüşerek şiiri metalaştırdığı...

Şiire tiyatro, sinema, resim, müzik, plastik sanatlar gibi sanatlardan kategorik olarak özel bir misyon biçen ve giderek şiirin uvriyerist bir yaratı olarak alınılanmasına yol açan bu öznelci yaklaşım yeni tartışma konularını ve sorunları beraberinde getiriyor. Bu sorunların başında sanat türleri arasında hiyerarşi kuran kibirli bir anlayışın şiire ve şair dünyasına nüfuz etmesi geliyor. Sanatın bütün türleri gibi edebiyat ve onun bir alt türü olan şiir de ontolojik olarak hiyerarşi üzerinden kurgulanmış otoriteyi reddeder. Sanatın özgürlük alanında inşası ile ilgilidir bu. Şairin kendini, diğer sanat türleri ve daha da genişleterek belirtirsek sosyal fayda üreten üretim kategorileri karşısında ayrıcalıklı hissetmesi, otokratik ve hiyerarşik bir zihniyetin tezahürü. Bu zihniyet aslında verili piyasa ilişkilerinden el alıp kapitalist sistemin yeniden yeniden ürettiği sınıfsal ayrışmaları şiir dünyasına taşırken Ergülen tartışmasında olduğu gibi kimi zaman da muhalif görüngüler eşliğinde bir tersinlemeyle vücut buluyor. Oysa şair de bir insan teki olarak bu toplumun bir parçası ve toplumsal fayda üreten üretim kategorileri gibi o da sonuçta insanın varoluşsal olarak ihtiyaç duyduğu sanatın bir dalında üretim yapıyor. Konusunun şiir olması diğer sanatçılar gibi ona da özel bir saygınlık sağlar ancak o kadardır, daha fazlası değil. Kaldı ki bu şairden topluma yayılması metazori bir saygınlık değil, dışardan şaire ulaşan bir taltif etme halidir.

Bütün bunları şunun için yazıyorum, uhrevi bir iş yapmıyoruz. Toplumdaki bireylerden bir bireyiz, eşitiz, bu sistemle herkes gibi bizim de sorunlarımız var, güç yetiremediğimiz, muhalefet ederken çaresiz kaldığımız pek çok şey var. Şiir de var olan ekonomik, toplumsal kuşatmalardan azade değil. Şiir muhalefet edebilir ancak bir sistemi ortadan kaldıramaz. Özgürlük bilincini geliştirir ama özgürlüğün kendisini yaratamaz. Şiirin gücünü ve sınırlarını doğru keşfetmeden piyasa ilişkileri bile sektör radikal çıkışlar arasında savrulur durur şair. Atölye tartışmalarına ve Ergülen olayına da böylesi bir düzlemde bakılması taraftarıyım.

Şiir, İçgörü, Estetik Süreç

Şiirin oluşum sürecini tartışırken yaratıcı özne olarak şairi konuşmak gerekir. Şiir bütün sanat dalları gibi varoluşsal yetenek gerektiren bir sanattır. Sanatçı insan insana ait duygu, düşünce, sezgisel bakımından nitel bir fark taşımaz. Her insan düşünür, sorgular, sezer, sevinir, etkilenir, özler, öfke duyar vs. Sanatçı diğer insanlardan farklı olarak özdek halinde bu varoluşsal duyumsamalardan yeni bir kurmaca, sanat eseri çıkartmaya yatkınlık taşır. Nöropsikoloji bunu zekâ kategorileri ile tanımlar. Hayvanlardan farklı olarak insan özel anatomik yapısı gereği, evrimsel süreç içinde amaçsal düşünmeye yatkın bir zekâ kazanmıştır. Matematik zekâsı, sosyal zekâ, sportif zekâ, sanatsal zekâ gibi kategorilerdir bunlar.

Sanatçı kişiliklerin sanatsal zekâsı, varoluşsal halleri sanat eserine dönüştürme potansiyeli taşır. Buna resim, heykel, minyatür gibi plastik sanatlarda el becerisi; tiyatro, sinema gibi

görsel sanatlarda mimik; müzik gibi sessel sanatlarda duyma becerisi katılır. Sanatsal zekâ Lamarck'ın evrim teorisindeki söyleyişle "İşleyen organ gelişir, işlemeyen organ körelir" tezine uygun olarak yaşam içinde uygun zemin bulduğunda gelişir veya bu ortamdaki mahrum kaldığında körelir. Bu genelde sanatın, özdele şiirin yetenekle ilgili boyutudur. Şiir günümüzde salt yetenekle yol alacak bir yaratı olmaktan çıkmış; sanat teorileri, ekoller ve poetik yaklaşım gibi unsurlarla sistematik bilgi gerektiren bir yaratı haline gelmiştir. Artık ilk çağların büyücü şair, Ortaçağın omzunda ilham perisi taşıyan ozanlık geleneği kalmadı. Her sanat gibi şiirin de bir alt yapısı var, teorisi var, estetik bilgisi var, metodolojisi var. Yeteneği bu bilgisel düzeyle tamamlanıp ürünlerini ortaya koyduğunuzda modern şiir vücuda geliyor. Yetenek yoksa zaten bilgisel düzey insanı şair yapmaz. Salt yetenek de bilgiden mahrum kaldığında şair yönünü bulamaz, akim kalır. Şiirin bu iki bileşeninden epistemolojik-estetik süreç, uzun erimli çaba ile elde edilebilecek bir kolajdır.

Şiire yeni başlayan şairlerin belki motivasyon açısından naif karşılanabilecek bir yanılgısı var; bu arkadaşlar genellikle şiir yazarken yaşadıkları duygu-sezgi kozmosunun gücü ile şiirin niteliğini birbirine karıştırırlar. Şiiri yakaladığı anda şair olağan hissediş süreçlerinden daha yüksek bir yoğunluk yaşar ancak bu yoğunluğun şiddeti aynı düzeyde şiirde temsili bulmaz çoğu kez. Şiir, yazımı bittiği noktada şairden ayrılmış bir metindir. Şair ile şiir arasında upuzun bir estetik süreç ve dil işçiliği vardır. Şairin birikimi, dilsel özgünlüğü, estetik algısı bu süreçte şiire katılarak şiirin başarısını tayin eder.

Bu noktada şairin estetik-epistemolojik yapılanma araçlarına geliyoruz.

Şiir Bilgisine Ulaşma Aracı Olarak Atölyeler

Şairin estetik bilgi süreci, uzun erimli ve sürekli kendini üreten bir süreçtir. Şiir dünyası hayatın diğer alanları gibi canlı, akışkan, yeni bilgilerle çoğalan ve yoluna devam eden bir dünyadır. Bu öğrenme sürecini de haliyle açık uçlu kılar.

Şairin ömür boyu süren estetik inşa sürecinde çok çeşitli araçlar devreye girer. Kitaplar, dergiler, konferanslar, paneller, şiir okuma etkinlikleri, atölye çalışmaları bunların başlıcalarıdır.

Şiir dünyasında atölyelerin şair yetiştirmeye yönelik yapılar olduğuna dair yanlış bir kanı var. Eleştirilerin kalkış noktası da bu kanı... Atölyeler doğası gereği şiir üzerine kolektif yoğunlaşma mekânlarıdır. Bu, şiirin bireysel yaratı olduğu gerçeği ile çelişmez. Atölyeler şair yetiştirmeyen, şiirin epistemolojisini kazandıran araçlardan bir araçtır sadece. Katılımcılardan iyi şair çıkar veya çıkmaz. Bu biraz da o kişinin yeteneğine, çabasına, istikrarına bağlıdır. Ancak şiirin temel kavramları (içerik, biçim, biçem, sentaks, imge, söz sanatları), şiir gelenekleri, poetik açılımlar, dünya şiiri, geleneğe yerleşmiş şairler vs. gibi konularda sistematik bir bakış açısı kazandırır. Kolektif yoğunlaşma şiir severlere mukayese vasıtasıyla kendi sesini bulma konusunda paha biçilmez bir olanak sağlar. Atölyelerin bu kazanımlarını dile getirdiğimizde "Ama kişi bunu bireysel okumalarla da elde edebilir" savsözü ile karşı çıkılarak şiirin resim, müzik, tiyatro, sinema, heykecilik gibi uygulamalı sanat olmadığı, bu yüzden atölyelerin başka tuzaklar nedeniyle açıldığı dile getiriliyor. Bu oldukça yüzeysel bir bakış açısı. Böyle bir mantıktan yola çıkılırsa, negatif bilimlerin neden üniversitelerde okutulduğunu izah etme güçlüğü ile karşılaşıyoruz. Modern bilimler bugün devasa bir ilerleme sağlamıştır. Estetik bilimi için de geçerli bu. Şiir gibi açık uçlu, kuralları esnek, özgün buluşlar gerektiren bir alanda farklı bakış açıların, duyarlılıkların, yorumların ortak platformlarda dile gelmesi bireysel okumaların sağlayamayacağı bir zenginliktir.

ODA: DÜŞ: ÜRPERTİ: VS.

Merak edersin diye söylüyorum,
İçerdeyim.
Ayaklarımın yere değmediği
İçinde bulunduğum yalnızlıkta.

Babil bahçelerinde
Ebabil yolculuğu ve
Gökyüzünde dolaşan
Alaca bulutlarda.

Rüzgârın taşıdığı
Gecenin nidasını
Alıp geldi pencere
Pervazına kış.

Aramızdaki zamanın müsvedde sayfaları
Kayıp, solgun
Anıların mürekkebiyle yazılan!

Şiir atölyeleri doğası gereği özel ilgi alanı olan kişilerin gittiği, yaygın kitle iletişiminin dışında alanlardır. Atölyelerin katılımcıları özel bir şiir duyarlılığı ile çalışmalara katılırlar. Bütün katılımcıların çalışma sonunda şair olması, iyi şiiri yakalaması da beklenmez. Ancak bu çalışmalara katılan her insan, kalıcı bir şiir sevgisi edinebilir, istikrarlı bir şiir okuru haline gelebilir, sosyal çevresine şiir sevgisini aşılayabilir, şiirin incelikleri ile tanışması onun kişisel erdemlerini geliştirebilir. Aralarında gerçekten iyi bir şair olarak aşama kaydeden bireyler çıkabilir. Bunlar az şey midir?

Atölye açan hiçbir şair "Elimde tılsımlı değnek var, beni dinleyin muhteşem şair olun" aptallığına düşmez. Atölye çalışmaları şair yapmaz ama iyi şiir ve şiire nasıl ulaşılacağı konusunda yol yordam sunar, yeni yolların keşfi için uygun etüt zeminleri oluşturur. Aslına bakarsanız, paneller, konferanslar, şiir tartışmalarının da daha dar kapsamda benzer amaçları vardır. Şiirin bu zaman ve içerik bakımından daha dar çalışma modellerine karşı çıkılmazken devrevi uzun zamanlara yayılmış daha sistematik modellerine karşı çıkmanın nasıl bir mantığı olabilir? Bırakalım atölyeleri, edebiyat dergileri etrafında kümelenen şairlerin sistematik olmayan fikir alışverişleri bile şiire çok şey katmış, yakın tarihimizde *Varlık*, *Yeditepe*, *Ant*, *Halkın Dostları*, *Militan*, *Papirüs* gibi pek çok dergi okul haline gelmiştir. Hatta şairlerin hiç de amaçsal olmayan meyhane, kahvehane buluşmaları bile edebiyatın, şiirin canlı tutulduğu mekânlar olmuştur. Atölyelerin böylesi buluşma mekânları olmasının önünde nasıl bir geçerli bir engel vardır. Şiire karşı sorumlu bir şairin atölye çalışmalarına karşı çıkmak bir yana her şehirde, mümkün olan her zeminde bu tür çalışmaların yapılmasını arzu etmesi gerekir.

Şairin Emek Karşılığı

Haydar Ergülen'in internet ortamında kurduğu atölyeye katılım bedeli açıklaması, sosyal medya ortamında neredeyse linç kampanyası boyutlarına tırmandırıldı. Sanırım bu sadece şiir ortamına has bir garabet hali. Ressamlar, tiyatrocular, sinemacılar, müzisyenler de kendi alanlarında kurslar, atölyeler açarlar ama onların ortamında böyle tartışmalar hiç yaşanmaz. Başka toplumsal konularda neredeyse kılımlı kıpırdatmayan şairler, mesele bir şairin talep ettiği emek bedeli olunca en antikapitalist söylemlerle o şairi çarpmıha gererler nedense. Temel argüman "Şiirin metalaştırılıp ticari rant kapısı haline getirilmesi"dir. Burada da yazının başında belirttiğimiz şiirin şairin uhrevileştirilmesi meselesi karşımıza çıkıyor. Bu görüşün sahiplerine göre "Şiir kapitalizmin zaptedemediği son kaledir. Şiir meta olarak değerlendirilemez!" Sanırım burada Marksist terminoloji ile analiz yapmak kaçınılmaz oluyor. Kapitalizmde pazara sürülen her şey kullanım değeri ve değişim değeri ile kaçınılmaz olarak metalaşır. Bu sanat ürünleri için de geçerlidir. Bunun insani olmadığını savunmak başka şey -ki bu, şu şahıs bu şahıs tartışması değil kapitalizm tartışmasıdır-, nesnel durumu tarif etmek başka şeydir. Yazdığımız kitap, yayınladığımız dergi bandrol alıp belki bir fiyattan pazarda satışa sunuluyorsa meta halini almış demektir. Kas gücünü satan bir işçi de, beyin gücünü satan bir öğretmen de aynı pazar döngüsüne dahilsinizdir ve ideolojik duruşunuz ne olursa olsun bu sistem altında yaşıyorsanız gerek tüketici gerek üretici olarak kapitalizmin çarklarından birisinizdir, sınıfsal konumunuz gereği o çarklar sizi öğütse de böyledir bu. Acı ama kapitalizmin gerçeğidir bu.

Konu ticaretse şiir bunun için hiç de optimum bir alan değil doğrusu. Şiirin ve şiir etrafında dönen hiçbir faaliyetin meta olarak pazarda ticari bir karşılığı yok. Çünkü şiire talep yok. Örneğin şair bir öğretmenin, iktidarın önüne koyduğu ve yüksek olasılıkla eleştirdiği müfredatı çocuklara okutup tam da sistemin istediği nesiller yaratarak geçimini sağlıyorken bir şairin şiir atölyesinde emek bedelini talep etmesinin

eleştirmesinin mantığı nedir? Kapitalizmin bekçisi devlet aygıtının önünüze koyduğu müfredatı okutmak mı daha masum bir şeydir, bağımsız kanallarda şiir atölyesi düzenlemek mi? Burjuva hukukunun labirentlerinde dava kovalayan avukat şair mi sisteme daha çok bağlıdır, geçimini ömrünü verdiği şiirden kazanmaya çalışan şair mi? Hadi çikim için içinden. Bana kalırsa ikisi de sorgulanamaz. Çünkü her insanın yaşam gereksinimlerini karşılamak gibi bir zarureti vardır.

Sanatın sanatçının bu kadar mağduriyet ve sefillik yaşadığı kaç ülke vardır, bilmiyorum. Ancak şairler bu acımasız kapitalist piramidin en dibinde sefalet içinde bir yaşama mahkûmdur. Emekten yana düşünenlerin şairin insanca yaşam koşulları için gerekli emek karşılığını almasını savunması hatta bunun için mücadele etmesi gerekmez mi? Oysa bizde diyalektik tersine işliyor, şiir adına yapılan bir çalışmadan emek bedeli mi talep ettiniz, gelsin şiiri metalaştırıyor serzenişleri...

Şaire açlık mı yakışır? Sinemacı oyunculuk atölyesi açar kazanır, sorun yok. Tiyatrocu kurs açar kazanır, sorun yok. Romancı kazanır, sorun yok. Ama şair üç kuruş kazansa önce şairler gözünü oyar maalesef. Şiir sadece babadan yüklü miktar mirası kalanların ya da işsizliğin tavan yaptığı bir ülkede başka bir meslekle geçimini sağlama şansına nail olanların uğraşısı mıdır? Ya da şiir bir şairin insanca yaşamasını sağlayamayacak kadar avare uğraşısı mıdır? Değildir elbette...

Geçmişte sosyalist ülkelerde şairler de dahil bütün sanatçıların özlük hakları, özel meslek grubu olarak değerlendirilip güvenceye alınmıştır. Türkiye gibi geri kapitalist ülkelerde ise bir sigortası bile yapılmaz. Başka bir iş yapmıyorsa açlığa mahkûmdur. Birisi de çıkıp kendi emeğiyle, ismiyle sanat sınırları içinde bir ekmeğe kapısı yaratsın, topa tutulur. Şairin modern köleliği adalı sosyalist jargonla böyle usa büründürülür.

2019'A ALTINCI IŞIKLAR

Hüseyin PEKER

Türk şiirinde güncel'e yaklaşılmaktan uzaklaşıldı. Sebepleri arasında, bu işi amaç edinmiş eleştirmenler bir bir eksildi. Memet Fuat'ın, Mehmet H. Doğan'ın, Baki Ayhan'ın, Veysel Çolak'ın, Hayri Yetik'le Özgen Seçkin'in, Mustafa Fırat'ın, Zafer Acar'ın, Mustafa Ergin Kılıç'ın yaptığı şiir yıllıkları alandan çekildi. Bu yıllıklarda şiir adına akış düzenlenip, şairlerin yıllık göstergeleri tartışılır, şiire yeni ivmeler katılırdı. Gerek şairlerin geçimsizliği, hırçın tartışmaları, gerek sorun yaratan tartışmalar bu güncel'in hesaplanma alanını zora soktu. Oysa bu tür yarışırma mevzuları şiirin yükselmesine, çitanın geliştirilmesine de katkı sağlıyordu. Şimdi alan tertemiz, herkes şiirini yazıyor. Pek savaş da yok ortalarda. Oysa kıpırdanma bir yerlerden görülüyor. Gençler arası bir kaynaşma, başkaldırma sesleri. Hani bir ara Deneysel şairlerin 'Heves' başlığı altında başlattıkları, sonu gelmeyen ya da arada eriyip giden bir yenileşme hareketi. Bununla da yetinmiyor gençler.

Ayrıca Orhan Kahyaoğlu'nun, Ataol Behramoğlu'nun, Memet Fuat'ın, Mehmet H. Doğan'ın Antolojileri ve içerisinde yaptıklarındaki değerlendirmeleri de Türk şiirine katkı sağlayan çalışmalar olarak anılmalı.

Mehmet H. Doğan'ın ölümünden sonra , İkaros yayını etiketiyle 2008'de yayınlanan 'Türk Şiirinden Son Okumalar' kitabından şu satırlar giriyor araya:

"Beni asıl ilgilendiren şey, yalnızca XXI. yüzyılda değil, daha bugünden, yaşamın bu çarpık, insanın aleyhine işleyen bu sağlıklı ilişkileri içinde yeni şiirin takınacağı tavr. Gerçeküstücülük gibi toptan bir yadsıma, bir yıkıcı başkaldırı beklenebilir şiirden; çünkü XX.yüzyılın sonunda koşullar Birinci Dünya Savaşı sonrası koşullarından daha az kötü değil, belki de daha korkutucu" (1999)

Sözün burasına şunu ekleyeceğim. Mehmet H. Doğan günceli sıkı tarayan sonu eleştirdi. Ramis Dara, Veysel Çolak vb. güncel sıkı yön veren diğer adları aklıma gelen. Bugün bir kısmı yazmıyor, bir kısmı aramızdan ayrıldı bu isimlerin. Örnekte Veysel Çolak, bugün sadece kuram üretmekle, ya da yapılmış kuramları yeniden gündeme taşımakla meşgul. Oysa güncel'in şiire getirdiği kazançlar apayrı. Daha önceki dönemlerde Hüseyin Cöntürk'ün, Haluk Aker'in de güncel edebiyat savları arasında yer aldığını biliriz. Çekilen çekilene. Küsen küsene. Ben günümüzde 'güncel'e yakışın yaklaşımı getiren yeni eleştirmenlere kapının açılması, desteklenmesi konusunu yineleyerek, Mehmet H. Doğan'ın şu sözleriyle konuyu değiştireceğim:

"Konur Ertop'un şu sözleri onun umut kesmediğini gösteriyor. 2000'lerin ozanı bu ortamda, bu koşullarla oluşmaktadır. Belki kendi kendisiyle hesaplaşacak, çağını algılayacak, büsbütün değişecek, yaşamı derinden kavrayacak, okuruyla bütünleşecektir." -Hesaplaşacak- sözünün altını çizmem, bu eyleme ötekilerden fazla önem verdiğimi göstermek için.. Hatta bu hesaplaşmanın yalnızca kendi kendisiyle değil, çağıyla da okuruyla da yapılması gerektiğine inanıyorum. Çağın gereklerini mutlaka uyulması gerek normlar saymanın, onlarla kıyasıya hesaplaşmanın; okuru -velinimet- sayıp onun suyuna gitmenin teslimiyetten başka bir anlama gelmediğini, bunun da şiirin doğasına aykırı bir şey olduğunu düşünüyorum. Şiir karşı çıkmayacak da buna ne karşı çıkacak?"

Böyle düşünen şiir bilginlerinin aramızda yaşatılmasına ve yeniden kazanılmasına bugün ne çok ihtiyaç var...

Yusuf Araf 'doğuştan şair' deyimini çoktan hak etti bende. Klaros Yayınları'ndan 2019 da çıkan '*Ten Düğmeleri*' ni baştan sona okuduğumda vardığım bir karar bu. Karşıma hüznünle yoğrulmuş ve elinde kalemi; gördüğü duvara, dünya hallerinden dizeler yazıp bırakan boynu eğik, ama okuru çiçekle kucaklayan bir şair portresi çizdi.

İşin ustalık yönünü erken öğrenmiş biri. Dedim ya; anadan doğma şair. Bazı kelimelere dokunuşunda, bazı anlamları ürpertişinde karşınıza çıkıyor bu portre.

Birbirine yakın kelimelerden ayrılmıyor çoğu zaman. Zaten şiirle yaşayan, ondan hiç kopmayan birinin görüntüsünü bırakıyor bize. 'ağrı, fakir, tahammül, intihar vs' ona yapışık kelimeler. Hüzün tortusu ve şiir ağrısı hep çektiği şeyler. Çoğu zaman, ona bel bağladığı, her şeyinin kararını onunla birlikte verdiği bir sevgili var şiirde. Bu sevgili kanımca tek kişi de değil. Sadece bir kavram gibi dolanıyor ortalıkta. Hatta onda dolaşan bir sevgili kavramından öte bile değil. Belki şairin kendisi olabilir bu sevgili. Ya da iç içe.

'Biliyorsun biz ayrılmadık, incindiğimiz yerden koptuk Sen, sesi güzel olan erkekleri seviyordun

Ben, mirıldanarak şarkı söyleyen çirkin sesli kadınları Zaten epeydir ölmüyorum, bu yana dönmüyor ki yüzüm'

Yusuf Araf'ta acı çekme eğilimi var sık yaşanan. Kendine acı çekirtmekten hoşlanıyor. Başka bir deyişle yaşadığı her biçimi acıyla yoğurup karşımıza dikiyor. '*sandığın gibi değilim, ağır yaralıyım'* 'birden nükseden bir ağrıyla uyandım kaldırımlardan'. Şiirlerden anlıyoruz ki, kabul ettiği ve karşı da çıkmadığı bir fakir ortamın çocuğu, hüznünün çoğu buradan kaynak alıyor. Öte yandan zengin ortama hiç özen taşımıyor. Bu yoksul çizginin ona ayrı bir renk kattığının peşinde. Ama yaşamın genç olduğuna bakarak intihar, ölüm kavramlarından uzak durmasının onun şiirine daha sahicilik katacağı inancındayım.

Her dizesini tasarlayarak yazmış. Hiç boş yok. Her kelimesinin altı dolu. Torbadan yığınla anlam fıskıran dolaylı bir şiir dilini seçmiş, ve her kelimesini şiirine özenerek yerleştirmiş. Bu yüzden Yusuf Araf şiirinin; eleştirmenler tarafından dikkatle incelenmesi ve hak ettiği yerin kendisine verilmesi kanısındayım.

Yusuf Araf'ın en sevdiğim, kendine yönelik kat ettiği yolu ifade eden dizelerinden biri de şu: '*İnsani ancak kendine rastlayabilir hastalıklı bir yolda'*. Bence doğunun bu gizemli duyarlılığından kopan, olağan dışı güzellikte dizelerin bir sonraki kitabında da tekrara düşmeden, yenilikler taşıyarak apayrı şekillere dönüşmesini bekleyeceğim.

'bir diş ağrısı gibi tutmuşsun ellerimden'. Yusuf Araf eşsiz bir yetenek. Öğrendiği şiir kanallarından ötesini merakla yaratmış bir şair.

Yiğit Ergün'ün '*Gece Gelen*' (Anima yayın 2019) kitabında, Y. Araf'la yakın temalar, farklı tınıyla işleniyor. Birinde duygusal ağırlıklı, varoluşçu eksende gelişen acılar, üzüntüler Yiğit Ergün'de daha kıvrak, ironik, değişik şekiller altında gerçeküstü'ne varan, absürd'e uğrayan temellerden süzülüp biçim alıyor. Örneğin Y.Araf'ta acıyla verilen fakirlik tema'sı, Y.Ergün de '*kimyayı bozan yoksulluk*' şekliyle sunulurken, Y. Araf'ta yalvarmalı nidayla seslenen tanrı, '*sorum sanaydi Tanrım'* gibi dik biçimlere sokulmuş Y. Ergün'de. Y. Araf'taki mezarlıklar daha arabesk kıvamda şekillenirken, Y.Ergün'de '*bağırıyor mezarlıklar: ölüm var*' tipi ironik vurguya doğulmuş. Arkadaş oldukları için yakın şeyler konuştukları belli. Bunları etkileşim olarak görmediğimi söylemeliyim. Aynı konuda farklı görüntülere uğramaları, konuşmalarda ortak noktalarda buluşmalarından kaynaklı.. .Ergün'de geniş bir yaratma gücü göze çarpıyor. Çoğunluk da duyularına elleşmeden, sağı sola çarpıyor, koşturarak yazar gibi. Bu hızlı düşünme yöntemi Y.Ergün'ün hata yaptığı anlamına da gelmiyor. Hatasız, pür ve

sürat kokan bir anlatım. Birbirine geçişler, kavramların birbirini hızla yalayışı. Türlü semtlere uğrama, baş döndüren bir speed (hız) tarzı:

*'simetri hastası bir cerrah çirkin mi çirkin bir kıza aşık olur
kelebeklerden birkaçı yaşadıkları gün ölmez
bir avlunun ismi kan davasına karışır
sen kötü karakter olarak giriş yaparsın masala'*

'Senaryo' başlıklı şiirden yukarıya aktardığım dört dizede dikkat çeken husus, her dizede ayrı bir konuya eğim göstermesi. İkinci dizede 'kelebeklerin kısa ömrü' alttaki ve üstteki dizelerin anlamı pekiştirmesi ile ilgili. Hemen hemen dört dizede de bir sertlik vurgusu, ana temayı pekiştiren öğelerden. Son dizede 'kötü karakter' olarak şairin işe final yapması da; bir çeşit işi bağlama. Bence en önemli kelime'de 'masal' telaffuzu. Şair yaşadığımız her şey masal ya da bir rüya gibi demeye getiriyor. Aslında böyle yaparak tüm sertliği sulandırıyor şair. Kısaca her şey şakadan ibaret demeye getiriyor.

*'gün ışığında itiraf edemediklerim
yumuşak karnımı deşti, erkekti
kadınlar olmaz dedi'*

Y. Ergün farklı bir sitemde düşünüyor şiiri. Çok şeyi şiire katmakta hünerli bence. Ayrık kanallarla işi bağlamak da aynı şekilde. Kadınları, erkekleri bir arada yargı alanında kapıştırmak; Y. Ergün'ün us gücünde akıl almaz taşkınlıklara birer örnek..

*'sekiz çizdi gözlerim' demesi bir yana, 'elleriyle düşündüm,
elleriyle sigara sardım / elleriyle bir çuval hayal' dizelerinde dikkatinizi çekmek istediğim diğer şey, şairin (ellerimle) yerine (elleriyle) demesi. İş öyle bir ortalamada anlatıyor ki, şairin imgelem gücünü tartışmaya açıyorsunuz.*

Yiğit Ergün, şiirleriyle 'üç tarafında deli gömleği kuşanmış açgözlü dünyası' nı anlatıyor. Daha doğrusu bayrak koşusunda gibi, çömelmeden koşuyor, adımlarını takip edene aşkolsun...

K. Çağlar Aksu 1979 doğumlu, döneminde bir çok dergide yazdığı halde, *Granada* dergisi etrafında toplanmış bir grubun üyesi. Özgeçmişinde ikinci kitabı olduğu Şiirden yayını 2019 basımı *'Kuyudan Ağular'* kitabının öbündeyiz. (Diğer kitabının adı yazılı değil özgeçmişte) şimdi bu addan başlarsak, (kuyu) elbet derinliği, dahası yankılı ses veren, değişik tınılar çıkarak bir ses iletişimini hatırlatıyor bize. Ama oradan çıkacak (ağıtlar) insanı farklı biçimde (hasta) duygular çağrışımının içine itiyor. Kısaca hem kuyu, hem ağıt bir arada , biraz fazla sıkıştırmayı ifade ediyor. Zaten kitap da baştan aşağı öyle. 175 sayfaya yakın bir çoğullukta, sanki durmadan şiir yazıp bunları bir arada yayınlama sıkışıklığı yaşamış, daralmış bir ozan izlenimi bırakıyor önümüze. Üst üste yığılmış, bir yığın parlak görüntü, okura soluk alma fırsatı bırakmayan bir okuma düzeni. Pırlıl metaforlar, birbiriyle bağlantılı ama anlam sıkışmaları nedeniyle biraz da yorucu. Uyaklarla dinsel bağlarla pekiştirilmiş felsefe yorumları.

*'ben de yaşlı bir kaplumbağayım
kendini kendine ev yapmış uyku
biteviye bezgin özenle kalınlaşıyorum'*

Belki K.Çağlar Aksu'nun en potaya sokulabilecek dizeleri de yukarıdakiler. Çoğu uyaklarla birbirine tutturulmuş, *'inceliklerin yüzünden gittikçe gördüm hayat', 'kuzesiz kaldım çokluk' , 'görmedim bile yağmuru çokluk' , 'iyileşme asla namusumdur'* vb. gibi biçimsiz ve bir anlama sığdırılmayacak bitişimler. *'duarlala, ilahi hikmetlerle'* bütünleşmiş, Tanrı'nın tarlasına hitaben söylenmiş veciz sözler. Ahmet Ada, bütün bu olanları (gerilimli sözler) olarak ifade etmiş. Haydar Ergülen ise (saflığa, ilk olana, neredeyse şiirin aslına dönmektir bu) tanımlamasına sığdırıyor. Bence K. Çağlar Aksu şiirinin özü ruhsal karmaşadan biçim almaktadır. Bu denli biriken bir arada

sunmak şairin hatası mı, yanlışlığı mı, içinden gelen mi orasını kestiremedim.

Ahmet Zeki Muslu'nun 2019 Klaros basımı, *'Gönül Evinin Kiracısı'* adlı kitabında göze çarpanlar:

1- 1852 Aydın-Çine doğumlu Edebiyat Öğretmeni, Afrodisiyas Sanat dergisinin kurucusu şairin yedinci kitabı olmasına karşın, klasik yöntemlerden uzaklaşmadan, dörtlülükler halinde geliştirdiği sahici bir dille, sahici ve yaşanmış bir şiirden kopmaması.

*2- 'Karacaoğlan, Şeyh Galip, Nazım usta bir de ben
arada bir oturur söyleşiriz ülkenin ahvalinden
tutamam kendimi fısıldayveririm son dizemi
-Azrail kardeşim ol, bir daha geçme ülkemde'*

Bu dizelerden de fark edeceğimiz üzere, A. Z. Muslu işi geniş tutuyor,. toplumsal derdini açmadan edemiyor. Sabahattin Ali'den yüreğinin zeybek yanına sıcak buluşmalar düzenliyor. Eski ve yeni aşklarını, ya da sevi anmalarını birer dip not halinde defterinde saklıyor.

Evler, otobüsler, trenler, bayraklar, sevda türküleri onun ilk konusu. Eşkiyalar, efeler onun derin tutkusu. Annesinin duvarına astığı kara bıyıklı fotoğrafı da onun nişanesi. Seferberlikten başlayan tarihle, Menderes kıyılarında Aydınli toprağına uzanan bir çocuklar, tutkular ve perçemleri. A. Z. Muslu her şiirindeki gibi sıcak bir özlemle uğurluyor bizleri.

1979 Diyarbakır doğumlu Resim öğretmeni **Hicran Aslan**'ın dördüncü şiir kitabı *'İp Cambazı'* 2019 Klaros yayını basımı. Mehmet Ali Boran'ın farklı zamanlarda yaptığı video, fotoğraf ve enstalasyon çalışmalarından esinlenerek yazılmış şiirsel metinlerden oluşan bir kitap bu.

Rahat ve sıkmadan yaratılmış dizeler ve görüşler. Resmin şiire kavuştuğu yere ait iz düşümler.

Hicran Aslan bana doğu kadınının verdiği cesareti ve sağlam iç duyarlığını hatırlatıyor. Poşu değil kimlik atardamarımı kestiler diyen toplumsal bir rüzgarlayola çıkıyor. Şiirsel dokudan uzak kalmadan, yer yer düşünsel rüzgardan yel alarak dokuduğu bir kilim resmi gibi manzaralar.

*'kutsal yılanın ışığındaki
tılsıma uzanmasa
masalın girdabını göremezdi
şahmeranın geri dönmeyeceğini bilmek
mayalar zehrini'*

Hicran Aslan siyah endişesini gün yüzüne çıkarıyor, gözetleme kulelerinde terbiye edildiği savında hep. Büyük beklemesini anlatıyor, toplumsal dinginlikleri. *'ne çok öldürüldük unutma'* dediği yer, doğu kadınının yaşadığı acı alanı.

Bazen bir resim figüründen, bazen de bir fırça darbesinden çoğalan dünya, kağıdı uykusundan dökülen bir şair kederi. Hicran Aslan'ı daha özgün şiirlerinden kopan yeni çalışmalarıyla beklemekteyiz..

1963 Yozgat- Bahadın doğumlu Hollanda'da yaşayan şair **İbrahim Eroğlu**, yurt dışında sınıf öğretmenliği yapıyor ve 4 şiir kitabına bir yenisini ekleyen çalışkan biri. Aynı zamanda Sorgun'da düzenlenen Arif Baş şiir ödülleri kurucuları arasında, ağbisi Haydar Eroğlu ile yer alıyor.

2019 Şiiri Özlüyorum kitaplığı yayını olan son şiir kitabı, klasik ölçüde dörtlülüklerden yazılmış bir gezi abidesi gibi Akdeniz'in okyanusa kavuştuğu Portekiz'i anlatıyor.

*'çiçeğe bürünmüş balkon
Sanırsın evin nazar boncuğu
Gözüne girmek istiyor gibi baharın
Bir Portekizliye göre hiç görülmemiş böyle kokulara
boğulduğu' →*

ÂLEMDEN ÂLEME

Tutmadı ki uyku
Konuş-mayayım
Ağlama duvarımdan.

Tuttum, Tanrı'yla konuştum;
Ruhların aşkıyla geceleyin.

Peltek-hece hece cümle düzdüm
Ki konuşa-bilmeyi
O'nun, üçte beşi kadar bilseydim de
dedim; çocukluğumun en görünmeyen cinine...

+Gazâpsız Tanrı işe yaramaz! -Dengeyi ben kurdum.
Kötülük dengesi mi? -İyilik ve kötülük dengesi. Uyumuşum.
Pas!

Ekim 2019

F. Pessoa'nın yurdundan; kutsal yapılar, güvercin kanatları, balkonlardaki sardunyalar arasında bir Akdeniz koşturması. Ama okyanus balıklarının lezzetini de içine alarak. Şirin ve sıcak bir kitap '*Portekiz Dörtlükleri*'.

Aydan Yalçın dört şiir kitabına içtenliği sığdıran, yürek sesini çoğalttığı kitaplarını '*Dikenli Taç*' adlı Yazılı Kağıt yayını 2019 deneme kitabıyla çoğaltan Mersin-Silifke kökenli bir şair-yazar.

Dikenli Tac'ın bir farkı var diğer deneme kitaplarından. Tamamen şiir soluğunu kullanmış, adeta yola çıktığı edebiyat kişileri hakkında uzun soluklu birer şiire girişmiş.

'Yunus ki sevgiyi, insanı, insanlığı yüceltendi... O ki ölümü öteleyip yaşamı işaret ederek insanları birliğe, dirliğe, sevgiye, ve hoşgörüyü davet edendi.'

Aydan Yalçın'ın sözünü ettiği bu gönül dostları kimler?

'Bir hayal havuzunun sularından hayatın biçimlerini seyreyleyen Ahmet Haşim için yeryüzünün taşları ve bitkileri renkli bir yansımadır.'

Yunus Emre ile biten, Ahmet Haşim'le başlayan bu dostluklar kervanı, Cahit Külebi, Karacaoğlan, Nâzım Hikmet, Orhan Veli, Attilâ İlhan, Gülten Akın, Abdülkadir Bulut (A.Bulut'un Anamur kökenli kaybettiğimiz bir şair olması, onun yöresine bağlılığını da simgelemektedir), Didem Madak, Yaşar Kemal, Hüseyin Avni Cinozoğlu, Yunus Emre ile tamamlanmakta.

Şiire eklediği bu dikenli tacına simgesini koyan taçtaki dikenler, belki onları kaybetmemizle ilgili kederi anlatmakta. Bu ayrılık diken gibi gelir insana. Onları neden kaybettik demenin hüznü.

'Oturdum. hemen yanı başında (Karacaoğlan) yanıp duran ocağın üzerine sacı özenle yerleştirdi. Senidi ve daha önce mayaladığı hamur teknesini çıkardı. Topak topak bezelediği hamuru una buladı., başladı oklavasıyla döndüre döndüre bazlama açmaya..'

Aydan Yalçın'ın bu şiirsel denemeler kitabında şair yazarlar kadar, onların bağlı olduğu kültürleri de tanımış olacaksınız. Son derece keyifli ve sıcak bir okuma kanımca.

ZANZİBAR

bir kır gerillasının yenilmiş hüznünden çıkardım seni
grip çıktıkça kuşlar, yer değiştiren bir manzaradan
yırılmış ankaların sesinden, geceleyin ve kaybolarak
burkulmuş bir bileğin geçmişe bıraktığı ağrıdan
devrilmiş bir kütükte yaşanan paslı bir çividen
denizin ürkekçe çekildiği kıyılardan çıkardım
bir elma ısırıldığı yerden ağır ağır kararır ya
beni öpmediğin yerlerimden başladım kararmaya
sol memenin kızılından öğrendim dünyanın yuvarlağını

hadi, bir şehir seç şimdi kendine, mesela zanzibar
mesela bir masalı mevsiminden uyandıran su ejderhası
sen, çok uzaklarda kendini ispirotoyla yakan isimsiz cadı
rüyalarında aksak atlarla sevişen doyumsuz tanrıça
bir narı soyar gibi soy, çekirdeğinden çıkardım seni
gergin karnında bulut sürüsü, kasıklarında büyümlü orman
yürürken bütün kiremitleri kırdım gövdenin çatısında

nereden buldun göğsünde büyüttüğün kalpkıran otunu
kim bıraktı zehrini, karanlığa uzattığın kuzgunî saçlarına
mağara duvarlarına çizilmiş bir bizondan çıkardım seni
bizonun vurulma anından, ardında ağlayan yavrusundan
ette kırılmış mızraktan, mızrakta kalmış tırnaktan
ölürken bırakılan son nefes var ya, ondan çıkardım seni
bacaklarının arasında eriyen madenin sıcaklığından

bir şehir söyle bana, bir şarkı, bir baharat, zanzibar
gördün işte, sustuğun zaman sırtıma inen sırtlanlar var

TUTKU

Sen, yine sensiz gittin
sığmadı yere göğe bendeki sen ağırlığı
gözlerin, gözden göze kelebek uçururken
bir hercai soluyordu göğsümde
kaç cehennem çember çizdi
gün ortası toprağı damarından kestiler

Ellere, parmaklara soğukluğu öğrettim

Ölüm değil, ölüme oturmuş bir korku
karanlıkla yüz yüze
o yalana yürüdü, ben duygularına
kendimden indirildim, salise yıl sayıldı
dağ dillendi, ova sustu
ben öteki, ben yokluğa sığınmacı
söğüt olmak istedim ağrısız çay başında

Çalkalanıp duruyor aramızda bir kaygı
bütün çıkmaz sokaklar kalbime saldırıyor, gereksizdi
giderken bir çakmak bırakmışsın masaya
herkes bilir aşkın yakıcı olduğunu.

Sedat ŞANVER

SETTÂR VE MESİH

Tahtayı bu kadar pürüzsüz işleme çocuk
Eninde sonunda ellerini oraya çivileyecekler

Kime hesap vereceğim, kimden özür dileyeceğim orada

Orada, herkesin bir tek kendi gölgesini kırbaçladığı
mağarada
İncecik sicimleri birbirine dolayıp halat yaptığımız dipsiz
kuyuda

Beni bağla, beni saçlarınla bağla uçurumdaki boşluğa
Sarkıt kendinden aşağı, ahali keyifle seyretsin temaşayı

Her fırsatta önüne çıkan fahişeden uzak tut sırrı
Acemiliğin elinden kurtar yerde sürüklenen masumiyeti
Çelme takıp çamura yuvarlayan tanıdıktan kısmetini ayır

Bırak ayıplarını böyle telaşla örtmeyi
Bırak, herkes kendini görsün kandan yansıyan surette

Tahtayı kır çocuk, demiri körelt; yolunu babana çevir, sor

Beni niçin terk ettin

Gökçe SENA

KENDİMDEN HAYALETLER KOROSU VE DAYIM

Dayım Mustafa Yaşar'a, özlemle...

çok güzel koltukları vardı anneannemin
minderleri vardı kocaman kırmızı ve dörtgen
koyup onları üst üste dünyanın en neşeli evini yapardık
kuzenlerimle
bazen de tost yapardı dayım onlarla dizip hepimizi aralarına
erirdik biz de kikirdeye kikirdeye
büyüdükçe sonra hayaletler yapmayı öğrendim kendimden
ve bir koro kurdum hayaletlerimden
kaputa ve şanay dedim solistlerine
dayım tanıştırmıştı beni onlarla
o da bilirmiş meğer hayaletler yapmayı kendinden
hayaletlerimiz bizim şarkılar bilirlerdi nesli tükenen
öyleydik işte
güzelleşen bir maviydik biz döküldükçe
hevesimiz sığamayışımızdı kendimize
üstelik iki metreydi dayım
çok büyük adamdı benim dayım
sözleşmiştik yıllar sonra Gökusu kıyısına
son akşam yemeğimiz beklenmedik oldu oysa
yokluğuyla karşıladı alacağı olsun
en güzel şarkısı koromun
iki metrelik dayıların olsun...

Kazım ŞAHİN

MASAL

ben ince dumandım sigaranızda
kalbimde unuttuğın ayıptım
uzun uzun bakar ve ağlardım

gece hep inceden akar
sen dokunduğça
yarılırdı içimdeki nar

ben ince sızındım
dolanıp dururdum dizlerine
varılamayan yer mutluluktan
uykularınızdan çaldım

ince sestin dağıldın ruhuma
gece çekildi kollarımdan
ben böyle bir yastıkta
tek başına
bir masalda kaldım

M. Utku YEŞİLÖZ

BİR SESTEN SONRA

Topraktaki
su yükselmesi karşılar bizi
bir portakalın dört kabuğu
iki portakalın sekiz kabuğu
...

Bu bir marifet, bu
güzelliğini katlamak haritası çizilen meyvemizin
ve bir boşlukta
ne var ne yoksa
önce sesimiz örter tüm söylenmemişleri.

Bu çıplak, bu
aman der sarı tomurcuk
iki el ve on parmak sonra
dört el ve yirmi parmak sonra
benden sana hatırası kalır beyaz çiçeğinden ayrı
düşen portakal kabuklarının kokusu.

Suyu iğdiş edilecek toprağın
bir daha beraber beklemezsek başını
alçalırsa sessizliğimiz
azalırsa harf, azalmazsa sefil
yalnızlığımız.

Bu incelik arşını, bu
bilmiyorum daha nice susatır bizi
yollara düşürüp rızkımızı verirse bahar günleri
bir sestem sonra, bu
başından bellidir, zengin olacak hecemiz
ömrü oldukça su, taş ve toprağın
onlar işleyecek yeryüzüne meyvemizin çiçeklerini.

HÜSEYNÎ HİÇLİK

Hüseyin ALEMDAR

Kabul, dünya ve şiir hem bıçak ve hem zarif sil'âh! Kendine, defterlere ve dağlara seslenen hem şairdir hem de hiç kimse! Varoluş tını her şair ve hiç kimse ilkin kendini ya/ra/la; damardaki kanla defterlerdeki kan nasıl da akraba. Sahi, hem yara hem hiçlik her yara. Say ki evlerde odalarda gezinen tanrı dünya kaçkını biri ve onu bir tek şair duyar ve anlar. İlkin kandaki kırmızıda kal, kâğıttaki kan nevroitik ve poetik k'ân; şair ve şiir, tanrı ve tin baba imgesi orda: "*Baba mızrak değil, baba kan/Baba gölge değil, baba kaya!*"*

Sersem poetika, deli coğrafya kandaki tını, kâğıttaki tını duy ve anla; şiir orda! Duy ve kana, damardaki ve kâğıttaki ses ve sözcükler birer k'ân/ayna--

Diri-deli, mağdur-mağrur, pişman-pırlanta genç ve hırpani kalmak tek arzum: Eski ve yeni tüm biçimlerden yapıma imgelem resmimi nihilizmin ses düzeniyle işte çiviledim şiir gönderime; bin erinç de bin elem de benim! Aşkım ve aczin, ceza ve cezbin, hüznün ve hazzın, zevk ve zehrin harf çivileri o kadar sivri ve şehvetli ki *hüseyinî hiçlik* bütün delicileri tenimde denemek istedim. İyi ki bıçaklarım var da silahım yok; yoksa kırmızıAşk, kızılKırmızı ne kadar zor ölüm var hepsini denderdim; sadece kendim olurdu denektaşım! Ah Hüseyin vah Hüseyinim, ifşa et kalbimi: Nuranî bir hiçlikte belki de sadece seninim! İnsan hem çare hem çaresizlik Hüseyinim, şiir de öyle. Sahi, orda mısın!? İkimizden başka kimseler yok; gel, çalalım yaşamı ve ölümü yeniden. Hayat ve şiir, yenisinde ve en gencinde bile yenile yenilene.

1

İyi ki de hayattayım; doğudayım, odamda ve cennette. Ömrümün ses perdelerini sözdizimi hâline getirip yeni şiirler yapmalıyım giz odamda ve her yerde. Tanrı tayfı nevroitik ve nuranî bu hiçlik ki tümünden benim olmalı, bana kalmalı! İç içe geçmiş tin ve ten şiirlerinden göl saati ân ve dakikalar nakşetmeliyim kendime ve ömrüme: İnci dakikalar, incelmüş ve incinmiş dakikalar; antrakt ân'lar, anbean susuş ve dokunuşlar. Nar çatlasın, incir kanasın, elma utansın; ey aşikâneYalnızlık içimde çok beklemiş üç sen var senden öte: Ölüm bile öldüremez narı, inciri ve elmayı kanatan aşkı! Ahh! Ergenlikler otum sönmemiş Süphan'ım, ölüm ve erotizm sevabım âhAşk, meğer ne küçükmüş ölümler burada. Aşk hem âsü ve asi! Ömrüm ki saniye saniye günah karnavalı/kan ve k'ân hâli! Şiire ve kedere rağmen kaç kuşum varsa içimde öldü/bir narbübülü ki Bulanık'ta bile bulur beni! Heyhat! Modern-postmodern şiir dehlizinde bile ne kadar gitse, kendinden uzaklaşsa da bir yarısı Divân her şairin, beni yâdına yasla, beni unutma! Bak, yas ve yarayla yaraladım kendimi: "*dikenleri kopardığım yerleri bir bahar filân sanırsan/Kürdistan'da ve Muş-Tatvan yolunda bir yer kanar!*"**

Şiir yeis gibi, hem içgüdü hem iç gücü Hüseyinim! Artık hiçbir şiirim hiçbir yaram kitaba girmesin, kitaba giren her şey ölüdür çünkü. Ah be Zülâl, senden önce öldüm, sayende!

2

Şimdi ben bu *hüseyinî* ve külheves hiçlikte kan gibi muhkem, nefes gibi gencim. Yeni bir dil, duyuş, seziş, söyleyiş inşa etmek, karşıtlık-denklik dengesi oluşturmak adına doğu-batı ikileminde buradayım işte. Kalbimi ve içimi yeni ve yediveren bir gülle denemekle meşgulüm, iyi değilim. Korkarım Hakkârî'yi ve Paris'i görmeden, korkarım iyileşmeden öleceğim! Her küçük ölüm bir kırılmaç uykusu

burada. Korkarım bahar da karım da erken gelecek ve bozulacak her şey. İnsan, aşk ve ölüm aşılması gereken üç şey işte; öyleyse üç kez tekrarlıyorum: Her şiir kan ve bozgunun doğar, her şiir kan ve bozgunun doğar, her şiir kan ve bozgunun doğar ve mutlaka aşılır! Hayat ise kana kan hem aşıldı hem aşındı; günleri ve zamanı sorgulama, hayat hem korku hem kan vals. Hüseyinî makamında hayatta kalışım şiir ve aşk sayesinde, sana rağmen: Ölüm beni bağışla!

Şiir; kara ölüm ara ölüm! Kalp efektiyle bir canın kırılışımı işte burada, Bulanık'ta. Şimdi ömrümü flashback yapsam, gençliğime aldanıp dağlara kaçsam yası tutulmamış yirmili yaşlarım bile bağışlamaz beni, bendenizi. Bendeniz, yani Hüseyin Alemdar: Hırpani hiçlik ve Hüseyindağındaki zâyî! Nafile hayatın hırı-gürü, külü-gülü. Her şeye rağmen iyi ki de bir parça yaşadım.

3

Canım siyah gömlek giymek mor papyon takmak istiyor, canımın içi şiiri ve aşkı hafifletici cinayet nedeni sayıp yeniden evlenmek istiyor: Güzel günah, güzel suç; kim bilir nasıl da fotojeniktir güzel ölmek! Dost düşman çatlatır gibi canım beni bile istiyor, tıknafes her şeyi çok istiyor sekiz forma yüz yirmi sekiz sayfalık genç ömrüm. Yeni ve yenik. Her yer her şey varsın nevroitik kırmızı olsun, şiirin bıçak kanamalı rengi bile orada, kanda! İşte şiiri de kana sordum: Doğudan batıya, şu dağlar ve göller aşkına her bir şey şiirden yapıma. Sonsuz teşekkürler tanrım sana. İyi ki de dünyada ve doğudayım, iyi ki de değilim! Ömrümün yüz kitabından biri de *Ağrılar Kitabı*; dünya vakti şiirlerime rağmen ne çok ağrım varmış meğer. İnsan da şair de *çokşimdi* çoktaki az, kalp ve küçük şeyler ancak susarak anlatılır, hele kalbinin doğusundaysan. Vefa ve vasiyet cümlesi insan da şair de "öl" ve "ol!" ünlemi; azdaki çok hem öl hem ol Hüseyinim!

Sahi, kalbimden mi söz ettim! Kalbim ki doğdum doğalı *Sufleler Kitabı*; kalpte, gözde, dilde. Bu hırpani hâlim ve söküklüğüm ki ne iğne ister ne iplik; ten de kan da dikiş tutmaz hem: "*Çok zaman olmuş söküklüğüm birikmişti/Biri söküklüğümü dikti karanlıkta. Parmağımdaki kanı öptü/Makas ve iğne izlerini gördü diğeri!*"*** Şairim, şiir pelikülüm, hissi yanım; beni bul, beni sev, beni bağışla, beni vur!ma! Ah, bana vurma!!

4

Hüseyinî ömrüm Elâziz der gibi hiç kimsesizlik. Buğday Meydanı'nda her şey dâne ve zerre tayyörlü cumhuriyetimiz kuruldu kurulalı. Vicdan sahibi her şair gibi kendime ve cumhuriyetlere inandım elbette. Allah ve şiir iyiliği dört kitap dört din ne yaşadysam neyi vicdanımla tarttıysam defterlerimde. Dörtteki bir büyük yalan tekrar bu dünyaya gelirimse şiiri ve şerri, aşkı ve ahdî, dini ve erotizmi, dil'i ve lâl olup susmayı sadece Allah'tan öğreneceğim! Öğrene öğrene ölmeyi herkese ben öğreteceğim. Evet, bildiniz, Allah'a, şiire ve kadınlara rağmen iyi değilim. Korkarım iyileşemeyeceğim de.

Tabip de mecnun da olsan yarımı elleme, lütfen! A'dan Z'ye düşmüş bir mecnun hem şairdir, hem nebi, hem Allah! İyi ki de şiir var Zülâl!

De ki, kader taşı keder terzisi dünyanın söküğünü ben diktim: Yaşam rengim, uğur taşım mavi safirdeki göz göz şu beyazlar, işte duygusal travmalarım. Sahi, bana nazarı ağzın öğretti, nazi ve incelikli kırılmaları ben öğrendim. Gece taşı ne kadar taşım var gençliğime attım bir gece: Güveydim, öldüm/dü bir gelin gibi; o gün bugündür her gencölmem kendime ve aşka şefkat taşı: Şiir; beyazlık düğünü, beyaz düğüm, anla! Öylesine kayıybım ki sende ve kendimde: "*Gel! İyileştim ben! Gel, her şeye arkamızı dönelim.*"**** Şiir; susuşun bileği taşı, bekleyişin hiçlik bıçağı. Sus ve bekle, gitme!

Şerif TEZGÖRENLER

SON İNFAZ

Hüzünlü kuşlar görüyorum gözlerinde
Sıvası dökülmüş duvarların aynasında yüzün
Paramparça hatıralar kırık bir düşün
Acımasız bir yaz dudakların
Masmavi bir deniz hayali koruyan
Bir akşamüstü meltemi ağustos
Parmak uçların karınca dudakların infaz
İllegal bir anı ağzının maviliği
Rahminin çıplağında dua
Dua örtüsü gecenin
Son adın infaz

Aşk ve şiire rağmen, nasıl miyim!? İki dağın iki nehrin ağrısını ve ağırlığını kaldıramayacak güçsüz ve yalnızım. Kendime ve varoluşuma tutunmam ancak bir şiirle.

5

Ey aşk âh Aşk! Hüseyin ve Harran'ı görmüş isen lütfen inan bana ve çocuklara: Ölümüne rağmen hâlâ güzel buğday ekmeği, aşk ve atlar. Küçük ya da büyük ne fark eder, aşk ile ölümün küçüğü büyüğü olmaz; dize dize tanelere bölse de şiir büyüktür ancak Kalpten kalbe giden yol gibi. Ah yalan bu dünyanın en acı iki gerçeği aşk ve ölüm ki gözde ve tende taş sektirmek gibi: Doğuda bile!

Ey rengârenk yeis, sekizinci renk şiir! Anladım ki kendime bile değil ikinize aitim. Şiir ve yeis rengi iki ten; gövde ve tin, iki cehennemim de harika--

6

Ve ben Hüseyin, kendinin Sürmene bıçağı. Kendi dağının en yükseği, kendi adasının tek insanı. Siyahlarına her gündeğümü göz ve kalp ayarı güncürüğü beyazlar kara kara yaşama tutunma insanı. Dura tutuna, dura yaza hayatta kalır kalp ve kalem insanı: "Ya sen ey kâğıt gibim/Seninle durdurdum ben zamanları"***** Kendine ve dağlara bağır; aşk ve yalnızlık var, ölüm yok nasılsa!

Aşk da şiir de damat yâdı, gelin ağıdı. Adımın ve kalbimin harfleri ur ur sol göğsümde: H/ü/s/e/y/i/n!! Taşa, tine ve tene sor beni. Boşluklar bırakarak yazdım gecikegeleni, görülegideni. Zaman ve aşk iki şeyin gençlik taşına yaslandım da sustum sustum; defterlerimin üçte ikisi susarak duyduklarım. Sus ve konuş benimle!

7

Bitmiş bitmemiş ne kadar şiirim var içimde: Şiirtaşım nasıl da kantaşım ve gözyaşım!

*) Mehmet Özger
**) Turgut Uyar
***) Hayriye Ersöz
****) Lâle Müldür
*****) İlhan Berk

Barbaros İRDELMEN

VAKTİ GELDİ

Düşlerimde
Her gece benimlesin
Ne çok yürüdük el ele
Ne çok seyrettik yıldızları birlikte

Her düşümde gece sarıyor
Yıldızların altında hayaller kuruyoruz
Kimseler görmeden ikimiz
Konuşuyoruz saatlerce

Uyuyabiliriz el ele
Yaşlanabiliriz
Ölebiliriz birlikte
Öyle güzel ki düşlerim

Paylaşmak istiyorum
Tanışalım artık seninle...

Onurcan ÇAKIR

GÜN OLUR OTOMATİK KAPI ÇARPAR

dönülebilir bir akşam üstünün ufkunda kol saatim henüz yediyeçeyrekvar vakit çok da geç sayılmaz kafamı kaldırıncaya kümülüsler tüm şiirlerden daha şairane ve henüz iki senesi dolmamış aşkımız bir kullanıcı hatası yüzünden garanti kapsamı dışında kırma bu gece zincirlerini hayır hatta lehimle iyice kaynakla gel burada bu işi senin parmaklarınla çözelim ya da istersen düğümleyelim ya da her gün iyice kilitleyelim anahtarını yiyelim cerrahlara ve çilingirlere istihdam kayalardan suya atarken bir hain gel-git yüzünden kafa üstü çakılıp kumlara yeraltındaki notlara bizzat kendi mekânlarında göz atıyorum saat ilerlemiş ne okuyorum ne geziyorum hiçbir şey bilmem mümkün değil ve düşünmüyorum öyleyse yokum da lütfen artık sen de yarın evlen de gelenekselce sevişmeni tüm tanımadığımız akrabalarla kutlayalım diğer teklifini katıyken kabul etmiyorum lütfen burada en karamurat benim ellerin kör bir piyano akortçusu gecenin sessizliğinde ve tüm kargalar kanatlarını arkada kavuşturup volta attıkları sürece kirodular tencerenin yuvarlanmak suretiyle belediye çukuruna düşmesini müteakip otobüslerde kolları el ele çevrilmesi beklenen kapılar artık otomatik açılıyor

eskiye rağbet oldu bundandır ki bit pazarı nurlar içinde yatıyor tahayyül'ün anlamını bilmediğimden bazı şeyleri edemiyorum

ŞİİR İÇİN BİLİNÇALTI PARAGRAFLARI XXIV

Oresay Özgür DOĞAN

“Kızıl bir pınar gibi kanar yüreğim.” Lorca

Küçük modern deneyimlerin akla uygun imgelerine. Avluyu koşarak geçen bilincin şatafatına. Aynalı kuralların içinde aşeren estetik farkındalığa. Büyük şairi kaşından gözünden tanıyanlara. Tarçın ağacının gölgesinde dinlenen melankoliye. İşin hikâye kısmı için ıstırap, acı ve umutsuzluk soluyana. Kalbinin bir odasını şiire ayırana ara eleman şakşakçılara. Güncellenmiş kızılca kıyametin kapak fotoğrafına. Aşk vaazlarının baygın kokusuna. Şiirsel çıkarlarını koruyup kollayarak susanlara. Sansasyon için ağırbaşlı a sınıfı gidismeye. Kendine yönelmiş okların mesafesini belirleyen şiirsel duruşa. Yarım yamalak şeylerin fiziğine, kimyasına, iç açılmasına. Meşru eylem ve ilişki kurbanı iki adet sivri bibere. Çok az gelişmiş ülkenin şiirsel oy çokluğuna. Saygın bir çöplük arayan köy horozuna. "Aksesuar Odasına." İyi okumalar ve yazmalar dilerim.

İmge, cerrahi bir müdahaledir, yaşama. Evet, şimdi ben istesem, bir bilinç yorumu olarak, şiirsel öznenin ayırt edici özelliğine ve estetiğine ulaşmak için şiirsel iç verilerle dış verileri toplayıp, toplamı bir başkasının düşünüyü ele geçirerek besleyip biçimlediğim kör dürtümle çarparak, ortaya döktüğüm sıradanlığı ve çaresizliği edebi koruyucu bir gölge olarak derin edebi yaşama ve fanatikliğin çarkında öğütülmüş her daim duyulanan dost okuyucuya alkışlatmayı şiirsel marifet sayabilirim ve o alkışın içinde gülümseyebilirim.

Üstüne, sıkı bir edebi kişilik olarak, genellemeleri kolaycılık içeren dilime pelesenk düşünsel, duygusal, sezgisel dokunuşla, bir mühim gerçekliğe uzanıp, rutini yerli yaratıcı düşünceyle harmanlayarak şiiri düzlüğe çıkaracak şahane karşı duruş yazılarına hayat verebilirim. Öne sürdüğüm neden-sonuç ilişkisinin eylemin ruhunu köreltmesine aldırmadan subjektif süslemelerle sınırlı havı dökülmüş olgular üzerinden yürüyerek alanlar karmaşasıyla bir Şey oluşturmaya çalışabilirim.

Üstüne, bilgiçlik taslayarak, konuları gelişi güzel bir yaklaşımla ele alıp zamanı ve mekânı da göz ardı ederek, kavramları birbirine karıştırabilirim. Ve olguları irdelerken, örnekleri düşünceleri canlı tutmayan birbirinden kopuk saptamalar ve gereksiz yinelemelerle ilgiyi yanı başıma çağırabilirim. Veya küçük şirinliklerle bir laf kalabalığı üzerinden lirik çanağa doldurduğum yargılarla gerçeği irdelemek için söylenmiş bir kez daha söyleyip, sınırlı ve uzak örnekler üzerinden yürüyerek tekrarı tekrarı parlatabilirim.

Veya kurallar üzerinden yürümeye çalışarak, dizede özne yüklem yerinde mi nesnelar tümleçler ne âlemde, diye bakarak, kip'leri kipleyip, şiir yorumu için ezberlediğim kalıplaşmış bir iki cümleyi de araya sıkıştırabilirim. Veya estetik sonuçlarımı alternatifleriyle karşılaştırmadan

okuduklarımı bir eleştirel ilişki bağlamında anlamlandırabilirim. Veya bir bilme ve anlama acemisi olarak artık bilinci bulanmış, şiirsel fal işleriyle benzerinin benzerinin de benzeri olan saptamalarla...

Neyse ya, kendimle eğlenmeyi seviyorum işte. Ah bu koku, bu yalnızlık!

Şiirsel etkinliklerde başarılı bir sunum yapmanın önemli bir konu olduğunu düşünüyorum. Ve de bu noktada şairler ve yazarlar için yaratıcı kurslar açılmasını öneriyorum. Edebi alanda sancılar yaratan bir boşluğu dolduracak bu tür bir çalışma için bazı başlıklar saptadım.

İşte söz konusu kurslarda işlenebilecek dersler için bazı konu başlıkları: Sonra bir ara ayrıntılı bir program analizi yaparım.

İletişim ve ciddiyet ölçüsü bağlamında şiirsel potansiyelin öz farkındalık üzerindeki etkisi. Şiirsel imajdan bilgiye yolculuk: Zihinsel etkinliği kullanma ve düzgün akış. Az ve öz konuşmanın önemi ve nutuk çekmenin şiirsel dinamikleri. Dinleyicinin anlayacağı sözcük seçiminde anlam arayışı. Dinleyici-Okuyucuya uygun ve pekiştirici mizah. Sunumu, alıntı, anı, fıkra ve özlü sözlerle bütünleştirmenin algı üzerindeki yapıcı yönleri. Dil ve beden uyumu bağlamında konuşmayı mimik ve jestlerle destekleme çalışması. Dalgın düşünce görünümü için rol oyunları. Gözlük ve kalemle oynaşma pratikleri. Baş hareketlerinde yan bakışın önemi. Mekân kullanımını ve ortaklık duygusu yaratma. Göz teması büyüü. Şiirsel tebessüm için tutum oluşturma. Dış görünüşte kaşkolün

imge üzerindeki olumlu yansımaları ve aksesuar seçiminde incelikler. [Neden, ipek kaşkol, okuma gözlüğü, desenli ayraç, kalem ve akıllı telefon vb.] Giyimde renk dengeleme. Şiirsel poz için duruş estetiği. Şair ve müteakabiliyet esasında, deneyimler ve ilkeler.

Konferans düzeni oturma protokolünde yer ve isimlik kontrolü ile yaka isimliğinin beden üzerindeki tamamlayıcı rolü. Konuşma sırasında veya konuşma sırası beklerken akıllı telefona bakma sürelerinin yaratacağı merakın şiirsel sonuçları. Bardağa su doldurma için zaman yönetimi. Soru cevap teknikleri ve savunma mekanizmaları. Bir kimlik belgesi olarak kartvizit ve duygu değer ilişkisi. Teşekkür konuşmasının matematiği. Umarım yararlı olur!

Şiir üzerine düşünen okuyucunun da kaderidir: Önemli konularda önerilerde bulunmak, şiirsel bir kaos çözüm başlıkları açacak olan... Sevgili okuyucu, bu sessizliği yazının bir armağanı olarak kabul edin. Lütfen, algılamadan yorumlamaya geçişler hızlandırılınsın. İşine gelmiş olanları sevindiren seçmeci tıngırdayan tavır, oltanın ucundaki kalabalığa kalabalık katsın. Kitap fuarı zamanlarında, şairleri nöbetçi kitap satış memuru olmaktan kurtarmak için şiirsel fikir alışverişi yapılsın! Yayınevleri, basın ve okuyucu ile ilişkilerini sağlayacak, okuyucuya tavsiyelerde bulunabilecek gönüllülük esasına göre çalışabilir becerikli genç şairleri görevlendirsin.

Kendini arayan okuyucunun, ünlü şairlerle çektirdiği, görene şiir yazdıracak derecede teşvik edici fotoğraflardan hatıra albümleri yapılsın. Albümler, uygun bir ücret karşılığında okuyucunun sevincine katık edilsin. Hüzün mekânlarını umut mekânlarına dönüştürmek için, bazı dergilerde, kendine bir kuşak bulmuş günlerin bazı önemli şairlerinin görkemini yanında taşıyan yeni şiir kitapları için övgü-eleştiri yazacak ve söyleşiler yapacak olanlar, genç cevval şairler arasından edebiyat aşığı bir noter huzurunda yapılacak çekilişle belirlensin.

Okuyucu bazında şiirsel sorunların çözümü; kapağı, heyecanlı bir el bekleyen dergilerin birer çekim merkezlerine dönüştürülmesi; kendine bir çember arayan biz duygusuna taze hava üflenmesi; güven duygusunun korunmaya alınan şiirsel nitelik üzerindeki olumlu yansımaları vb. sorunların çözümü için her kalbe yakın sahil kenarı sevimli bir mekânda, bir çalışma komisyonu kurulsun.

Bu kadar öneri yeter! Hep dediğim gibi: Zekâ, zekâ, zekâ. Dize, zekâdan yoksun olmaya görsün. Artık özlü söz söyleyecek bir mertebeye ulaştığımı düşünüyorum. Aile bireylerim ve dostlarım sonuna kadar arkamda olduklarını söylediler. Ne garip, ilk defa şiirsel keşmekeşin ortasında küçük bir sevinç yaşayacak kadar huzurluyum!

Şiirinizi inceledim. Evet, iş yapacak gibi görünüyor. Yeteneğinizi eğitin. Çağrışım değeri yüksek şeylerle meşgul olun, dedi. Göreceksiniz, çabuk ünlenecek, dedi. Ünlenmek ne güzel bir şey, edebiyatı hemen zenginleştiren! Gülümsedi, kendine kahramanlar yaratmaya çalışan ölümler temsilcisi. Onlar ki önemli şiirsel figürlerdir, huzursuzluğuna güven veren. Bakın, yine ilginç ve dikkati çeken şeyler var: Kitaplar, şiirler! Beyefendi, siz, şiiri nereden kuruyorsunuz? Günlük hayattan olmalı. Defter dolacak, geriye hoş tatlar kalacak, bilinç algıyı kertesine getirecek. Her çeşit şeyler bir çeşit düşünce olacak.

Keyifler şairi her zaman bir bardak şiir-lohusa şerbetini hak eder. O ki mesellerden de esinlenip şiiri yeni baştan boyar, ortak öğretilmiş hüznü ısıtmak için. Burada, ısıtılarak devinime yönelmiş küçük soru şudur: Kimin inançlı algısı dünyayı ve insanı yorumlayacak ve anlayacak mahiyettedir? İnançlar ve kalıplar ve hazırlanmış edep kime ne kadar müsaade ederse kim ne kadardır? Şimdi artık kendine sorumluluk yükleyerek, şiirsel konularda ötekilerle “teorik ve uygulamalı olarak tartışmayı göze alan”, hep bir isyandan dem vuran şair, ağırlıklı olarak Eleştirmen ve çoğunlukla Düşünür’ün bir yoğunlaşma ve fedakârlıkla ortaya çıkan nazarlıklı eylemi, manevi hazzı ziyadesiyle tatmış benliğinin, kâğıda sinen kalabalığınca alkışlanabilir uysal akıllılığı değildir de nedir? Oysa şiirin duvarları yoktur. - Sonra birkaç nazar değdi ve şiirlendi avlu. Kurşun, döktürmeye çağırıyorlar.-

HADES’İN KAYIKÇISI

Tarihte yol aldım
hazineler keşfettim
yol boyunca
kaç ülkede çok kez gök gürüldeyip, çaktı şimşekler bir
bilsen
kaç kez ölüp ölüp yeniden dirildim
Kharon tanır beni
Hades’in kayıkçısı
bekliyor karşı kıyıda
şimdi
lacivert bir deniz gökyüzü
yıldızlar yakamoz
arp sesiyle
geçiyor ölümler
birbirlerinin geçmişinden
Ve ben
en
n

Attığım gümüş para yere düşmeden altına dönüşüyor
Kharon yakalıyor onu
Artık özgürüm
kendi kayığımın küreklerini kendim çekiyorum

Abbas KARAKAYA

ÖLÜ BİR ASKERİN ANNESİNE SÖYLEDİĞİDİR

Beni bulduğunda
Beni bıraktığın gibi
Bulamayacaksın anne

Parçalanmış halimi
Tanyamayacaksın belki de
Ama bütün ölenler
Ve öldürenler senin de çocuğun
Annelik ne zor şey anne

Gel üstümü sen ört
Son sıcaklığım sende kalsın

Tüfekleri, teçhizatları
Bayrak ve flamaları ve yalanlarını
En derine göm
Beni öldüren de öldürüldü

Geride kalanlar yaşıyor mu?

Osman Serhat ERKEKLİ

- 743
17 ve 18 Ağustos 2019. İki kez leylekler geçti. Belki milyonlarca yıldır aynı rotayı izleyerek. 17 Ağustos müthiş bir yağmur.
- 744
Yücel Kayıran'ın eşi Necla Hanım acil bir ameliyat; Ceyhun Erim de felç geçirmiş. Hasarsız. Geçmiş olsun.
- 745
Ekme yaptım. Su un ve ateş olduktan sonra aç kalınmaz.
- 746
On üç, on dört yaşında şairliğe karar verişim, o şiirler kitaplaşınca olumlandı.
- 747
Son günlerde evi de taşıdım. Dört yılda üçüncü ev. Rutubetli evlerde çok oturdum. İlk ev sahibim güya arkadaşım idi. Her şey olması gerektiği gibi. Tek prensip: Her şeyin azı. Yani, mezara götüremeyeceğin şeyi saklama.
- 748
Pek çocuk sevmiyorum. Şimdiki çocukları çok şımarık yetiştiriyorlar.
- 749
Ozan Öztepe geldi, anlattı; bahçesinde yetiştirdiği kavunu çalmışlar.
- 750
Kızı Emel Güz, Budak ile yapılan konuşmaları kitaplaştırmış. *Aşkla Yazılmıştır Benim Şiirlerim* adını taşıyor.
- 751
7 Eylül 2019. Sevil'in yaş günü. Şeref'i çağırdık. Sevil yeni yüz yılda şiire ihtiyaç olmayacak deyince Şeref Bilsel belki şiirle şiir olmayan arasında fark kalmayacak; mesela duvar yazıları ile kitaplardaki şiir arasındaki fark gibi, dedi. Ve ekledi: Tuvalet kapılarının arkasındaki yazılar şimdi facebook'a aktarılıyor.
- 752
7 Eylül 2019. Herkes herkesten bir şey talep ediyor. Biz sadece dostluk talep ediyoruz.
- 753
Erkan Kara geldi. Oturduk. Benim, Ozan'ın topladığı son şiirlerime baktık. Erkan, Hüseyin Ağabey'in yeni kitabı *Dilsiz Tekneci*'yi getirdi. Hüseyin Ağabey ile şiire aynı yıllarda başlamışız. O yetmişlerde, seksenlerde ara vermişti. Döndüğü iyi oldu. Bu arada Peker'in arkadaşı Yücel Ulu'nun *Eski Gecenin On İki Kapısı* adlı kitabı da geldi.
- 754
Hayat arkadaşım Sevil Avşar'ın *Boşluktaki Nakış* adlı seçme şiirleri eylül ayı içinde Art Shop yayınlarından çıktı. Sevil bence en iyi kadın şairimiz; bunu yakınım diye söylemiyorum. Kitabı bilgisayarda arkadaşımız Ozan Öztepe hazırladı.

SONBAHAR

- geldi sonbahar
yanında ölümü getirerek
- geldi sonbahar
incirle, gemilerle
ve yüzümde bir kurtuluşla
- geldi sonbahar
hiçbir şey benzemiyor çocukluğuma
annemle babamdan başka
- geldi sonbahar
bekliyorum umudun
kırlardan geleceğini hâlâ.
-
- 755
Belki Gutenberg zamanında yaşamadık. Ama aynı sistem ile - kabartma kurşun satırlara mürekkep sürülerek- kitap bastırdım ve formları bizzat kendim ıstaka ile katladım. Ne kadar kolaylaştı bu işler. Mesela daktilonun devre dışı kalacağı akla gelir mi idi?
- 756
26 Eylül 2019, öğle saatleri. Kuvvetli bir deprem oldu İstanbul'da. Bir minare yıkılmış. Bizim haziran sonu terk ettiğimiz evin duvarları çatlamış; boşaltma kararı verilmiş.
- 757
Şeref Bilsel Esat Şenyuva ile birlikte geldi. Tozan Alkan'la yeni çıkardıkları *Virüs* dergisini getirdi. Dergi çok iyi olmuş. Türkiye'de gördüğüm dergilerin en iyilerinden. Ozan Öztepe'nin Mekânın Temsilinde İmkân Olarak Metin adlı yazısı, ağır bir konuyu anlaşılır bir dille anlatması bakımından başarılı idi. Şeref'in, Esat'ın şiirlerini okudum şimdilik. Onlar da iyi idi. Şeref'ten epeydir şiir okumamış idik.
- 758
18 yaşında çıkardığım ilk kitabımda büyük görünmek istemişim. Şimdi çocuk görünmek istiyorum.
- 759
Ozan Öztepe ve eşi Derya, İztuzu sahilindeki kaplumbağa barınağı projesi yarışmasında üçüncü oldular.
- 760
Genlerin, çiplerin içine onca bilgi nasıl sığıyor? Bilimler gündelik hayatımızdan bu kadar uzaklaşmamıştı. Meslekler bu kadar ayrışmamıştı. Bir marangoz telefondan, radyodan anlardı. Şimdi bilgisayar mühendisliği, gen mühendisliği çok uzmanlık gerektiriyor.
- 761
Ahmet Günbaş'ın *Gölgesi Yaralı* (şiir) ve *Şiir Zaman İçinde* (deneme) adlı kitapları geldi. Ahmet Günbaş eskilerimden. Ta yetmişlerden biliriz birbirimizi. Ahmet Günbaş'ın yalınlığından zevk ve kuvvet alıyorum. Barbaros İldermen'in *Mevsimlik Şiirler* adlı kitabı da çıktı.

GÖNÜL YIRTIĞI

i
ömür
kumaşına batan iğnelerin
kumaşına geçip de
çürüyen ipliklerin
dramı

ii
çivi olmasına çiviyim de
pasımı alacak bir ahşap
bir duvar bulamadım

iii
bir sonbahar akşamı
terlemiş zambaklar
aşklar
esme rüzgar esme
üşütmesin kuşlar

iv
güz esintisini leylak sesini
tohumun incirin çıtırtısını
duymazdım da
hep taşın çatlamasını duyardım
hayatın çınlamasını
pencereler perdeler
ardına kadar açılan kapılar
gibi açılır yaralarım
kapanır pencereler perdeler kapılar
ah yaralarım!

v
yakmadım sigaramı
orman için kullandım
son kibrit hakkımı

vi
karanlıktan
saçlarımı örermiş ay'ın

vii
donmuş bir yağ
bir buz kalıbı
kendiliğinden çözülür ya
öyle çözülürmüş
sıcığında
çiçek açışında
zerdalinin

viii
ah kurtlanıyor
taş odada bakliyat
kurtlanıyor mercimek
ve hayat
çiçek ve kalp
ah kekremsi bir tat →

BENDEN HABERSİZ!

yapraklar küskün bana
dökülüştünü görmediğim
gazeller de...

ix
düzlememeye yemin etmiş
potlarımı
iğneler
öyle bir yırtık ki gönül
kaçıncı masura
kaçıncı ipin tükenişi!

x
dağına yankı
suyuna yıkıntı olmaya
geldim
nasıl sıçrarsa
tutuşturulmuş kuru otların alevi
öyle yayılır ateş toprakta
kapkara
sevda

xi
anne memelerin
güvercin yuvası

xii
ben o kaymağı yapmak için
çok uğraşmış süttüm
sıyırıp aldın hemen
öyle bir seferde
ben o meşe sıkıntısı kıymığı
çıkarmak için etimden
kaç gece seviştim yalnızlıkla
bende mürekkep kalmadı
güvercinde telek
hiçbir mektup kalbimi almadı

xiii
yarımız yara
yarısı sığ yarası deniz
bir devletiz işte baba
aşk dediğin
bir adamın
kadının göğsünü ağlaması!
yara sandığın
kabuk bağlaması
donan kanın
yara sandığın
açarsa kayından
ağzını
içi çıkar akşamın
ve tahribatın

Şerif ERGİNBAY

ADIN GEÇMİYOR

Otlar çıtırdıyor, hep böyle sessiz
ey bağırıp çağırmayan soylu güzellik
soluğum kadar yakın ve öyle gölgesiz
çok yaşasın silgileri çıldırtan delilik.

Her zaman böyle ıssızdır bu yamaç
duyduğun kanat alıştırmaları yavru kartalın
ölüm çok yakın, uçurumlar her zaman aç
ve hiçbir yerde geçmiyor senin adın.

Naci BAHTİYAR

BİLİNÇİN SARMALI

kumun gözünde büyüyen rüzgâr
kibir tozlarını kaldırıyor sonsuza
sarıнын kerhen ayrıldığı saçlarından
çölün rahmine düşüyor
yağmura kısır bulutlar

endemik hazzın yaprakları
eğirir vahanın gecikmiş günlerini
toplar güneşten arta kalanını
sararmış camın mayasından

serabın meçhule bıraktığı ıslaklık
bir yanılığa açar gözlerini, suskuya
kuruyan ağız boşluğunda büyüyen dil
susar bilincin sarmalındaki günlere

terin damladığına gülen çakıl
kumuna oğuşturur ellerinin hürmetiyle
bir ırmak hasreti ki mecnun'suz leyla'dır
tarihin şuuruna iz bırakır ayaklarından

benliğe oturmuş dağ çölünde
eritmiş içimizde büyüttüğümüz ormanını
esrimiş dervişin gönlünde yağmurun damlası

herkes kendi çölünde arasın değil mi, leylasını
zamanı ve uzayı büken çocukların bilinciyle
aşkın gücüne hürmeten ah o derin sonsuzluk
çölün rahmine sığmır eski hikâyeler

arkasından gittiğim ayaklarımın izinde siliniyor
kerhen seraba boğulmuş günlerin biriktiği kumul

yoluna seriyorum rüzgârın söylediklerini
sıcığın hatırına çatlıyor dudağımdaki kızillik
erişkin akrebin döndüğün her alevde
çocuklar da oyalıyor seninle biriktiğim tarihi

sus ki yıldızlar daha da yaklaşsın kumuma
sus ki çocuklar da dokunsun serabıma, vahama
sus ki umutlar da çağırsın yarınıma
sus ki sen...
sus ki..
sus su us

Erkan KARA

O: YAZ

kendinden çok şeyler umarak yaşadın;
bugün, umuduyla yaşadığın o yarın;
şimdi buldukların dün gibi umduğun mu?

aynadan kaçışın akışı öyle yumuşak ki,
hep aynı yerdeyken zaman, senin ona koşuşun,
içinde yatan yarının aldatıcılığı

bahçene in, farkına varmak için lütuf olan günün,
sen gülü gelecek günlerde arardın da
oysa bir gül dalı gibi yaşamakmış günü, hayat

hadi seni güzel kılacak ruhuna şans tanı
nefsin üstüne çıkmak ben'im için iyi
dediğinde; bahçeni fark etmekte, o: yaz.

Gürsel BEKTAŞ

SOĞUK ELLER DAİRESİ

Düşünsene dünya bir elmaymış boşluğu
Zaman eski günleri değiştirir kuyusu
Bizi bize götüren trenleri düşün
Garlarda çetrefil kapatılan çukurlarda
İslanınca çürüyen güçsüz saçlarımız
Düşünsene saçılma ilk yağmurda n'olur
Denizlerin döküldüğü bir dünya olsun
Sızıp buharlaşan deniz artığı tuz
madeninde bir el, çocuğuna ne der
Kars'a dönen makinistten farklı olarak

Alnımda yer arıyor alın yazım kendine
Camekân ağırlığında bakışların kırılımsın
Küf tutmuş duvara bakıp eskiyen göz
hafızalı olmak zorunda, evet zorunda
Bu bir hâl değildir kendimize sarılan
Ortaya çıkılan belinde tabancayla
Kalemde insanlığın geçtiği zor zaman
Ümit varlığı çizer kendimize bakarak
Haber verdiler gelecekte ama uzaktaydılar
Yandılar da sustular mı hayır uzaktaydılar
Dünyayı değiştiren insan görmedim
Her akşam eve saatinde gelerek

Bir coğrafya parçası gibi uzar ellerin
Dokunsan gün doğacak batı kıyılarımdan
Bir aynaya bakmak az şey değil bilerseniz
Siz ki akşam olunca ışıkları açan
ve gölgen düşünce dökülen duvara
Bazı şeyler şiiri yazıldığı için var
Bazı şeyler şiiri yazılma da yok
Sanki her şey olması gerektiği gibi
Güneş neyi kastetmiş olabilir doğarak?

Recep ULUÇAY

SONSUZ SAAT

Sayfaların soğuk yüzü bir kefen gibi sardı bizi
Hayta bir yalnızlık döküldü yavaş yavaş
Dudaklarımda kan kızılı kederlerin izi
Şehrimin o berrak çocuklarıyla sırdaş

Duymazdım gecenin kalbine kalbine çarpan
Bir hasta misâli yelkovanların sancısını
Sabahın saatlere boca edildiği an
Tenimi boğmaya gelir bir vebalı sanrı

Dudaklarımda kelimelerin bin yıllık anısı
Zihnimde varlığın o zehirli yankısı var
Hayat hayat dedikleri ölümün satır arası
Künde etsem de dağları artık atılmış zar

Yivli bir kurşun gibi zalim bir sıkıntı
Parçalıyor ruhumun âciz hakikatini
Alıp götürmüş beni başıboş bir akıntı
Kuruluvermiş ömrüme yokluğun sonsuz saati

Büyüdükçe büyürdü o gümrah hüznüm
Cayır cayır yanardı az ötede âlem
Cehennemi yavaş yavaş ruhuma döktüm
Ki ateşti karanlığa biricik merhem

Bülent ELİTOK

ACELE DİNLENDİRMEK

Vardı bir cilalı bakış saklayıp gittiği unutkanlığında
Sen pırl pırl bir mıntan genç bir sporcunun üzerinde
Bense terlemiş bir akşamın yorgunluğu
Anlımdan damlarken bakıyorum ufka
“o beyaz gömlek” dedi adam ”yıkamaz kendiliğinden”
Çekip çıkardık dünyayı çelikten zincir olduk da
Hayatın normal saçmalıkları
Ansızın yapıp baskın
Genç kızlığını çalıp götürmesin hevesli tutkularından
Belki bir kıvılcımdır denizin bağrını yaran asi gemiler
Belki çekip çıkarır genç kızları fenerli akşamlara
Yoksul bir acının isyanını taşıyan bu göç
İşte böyle buralar şehir halleri
Ve ömür ki biz de tükenmiş toneri bir printer bakıştı
Belki bakışı biraz şaşı bildir gelen haberin gözlerinde
Ama yüreğe her şey sığar da bir pranga sığdıramazsın
Mermer masalar örüyorum kan içinde bir dünyanın yüzüne
Küçük bir su motoru bile olsa yüreğin yeter yeşertmeye
bostanımızı
Kendi mahsulümüzdür umut kimseye yok mihnet
Son atımlık çay olup bitmek istenmesin
Muhabbetin sessiz gecesine kahkaha düşmek
Düşüp duran duvarındaki resmi son otobüse kalmış
tedirginlikle durdur
Artık çabuk pişiyor her şey içinde düdüklü var herkesin
Ben biraz mola verdim aceleme...

Ahmet ÇINAR

SAÇLARIN ÇİÇEK DEMETİ

Bir hayli geçtim yüzünü
Telaşla kalktığım yastıktan
Birden bire oldu her şey
Daha çok su kuyusu ağzının kenarları
Vaz geçemediğim afrikamsın benim

Saçların çiçek demeti mendiller bağıyorum uçlarına
Telaşlı günlerimiz bunlar
Eğilip yerçekiminden duyuyorum ki
Günün çok başka yerlerden getirdiğisin sen

Gün sınıyor bizi gölgelerimizle
Oysa ne umutlarımız var bir bilse
Ekmeğe işe
Eve yakınlığımsın sen benim.

Atnan BAŞKESEN

İÇİMİZDE BULDUK YAZI

Kışın kötü bakışlı kıyısından kalktı kayıklar
Kızların buz besleyen eteklerinin önünden saptılar yaza
İnce burunlu saz benizli kayıklar
Vardılar varacakları yere
Başlanmamış başlangıçlardan gelindi
Daha geçmeden geçmiş sonlara varıldı
Varıldı yazlara çarçabuk
İnce bıyıklar takıldı kiraz dallarına budaklara
Gördük zamanın saç sakalı hep simsiyahtı
Ama geçti işte yaz , anlayamadım ne çabuk
Suyun yeryüzüne sarılışını çalmak istedim
Derenin saçları arasından bir taş yoldum yalnız
Yüzümüzü ölüme dinlendirdiğimiz zamanlar gibi
Ve her şey kadar umarsız
Bir taşın çıplaklığı kadar yalnız
Hayattan bir şey kurtarmayı umanlar gibi
Çıplak kolundan yakalayacağımızı sandık hayatın
Geçtik yazın kıyısından tutunacak bir dal bulamadan
Elma toplayan kızların güneş toplayan eteklerinin önünden
Sisleri gagalayan kuşlar kentin taş kaldırımlarında
Bir mektup gibi yazdan kalmışlardı okumayı unuttuk
Yaz göğe yükselmiş terketmişti bizi , aradık gölgesini
Anıt bir imgeydi yaz, içimizde bulduk
Güneşe taşınmış bir yaz tapınağıydı
Kirlili ayaklarımız uğramadan geçti gitti
Yaz

Çıktı!

Dilsiz Tekneci

şiir

Hüseyin Peker

Klaros Yayınları, Ankara, Ağustos 2019, 62 s.

Salih MERCANOĞLU

BENİM HİÇ ASKERLİK FOTOĞRAFIM OLMADI

benim hiç askerlik fotoğrafım olmadı
olduysa da ağırı dağı'nın hatırına
kepsiz ve silahsız renksiz ve yedeksiz

ne mi yaptım, on sekiz ay bitlerle savaştım
daktilo başında tuş vurdum, resim yaptım
dayaksa haftada bir eksiksiz ve gereksiz

karda yürürken çıkan sesleri topladım
günlük tuttum, yakalandım, sorgulandım
uykularım yorgunluktan halsiz ve deliksiz

generala posta yaptılar, düşlere güvercin
kanatlanıp her gece memlekete uçtum
sabahları kalktım habersiz ve kimsesiz

ne meteor çukurunu gezdim ne sarayı
bütün kış ishak paşa'ya uzaktan baktım
her şeye uzaktan perdesiz ve güvensiz

benim hiç askerlik fotoğrafım olmadı
ama sevgilim vardı künyemin hemen altında
öper dururdu kalbimi sessiz ve nedensiz

Umut TEMÜR

ONDA

Hatırlamak için
Avuçlarınızı sıkın der bilim
Onu unutmak için
Neremi gevşeteyim
Nerede durayım?
Bakma her gördüğün
Senin değil der yasalar
Nasıl anlayayım ki
Kehribar
Hardal
Bakır
Bal
Sarının bilinmeyen bütün renkleri
Onda

27.10.2019

Sevil AVŞAR

KEHANET DEĞİL

Geniş açılı zamanlardı
Kalplerimizi okşarken sabah
Günüşiği öperdi mahmur sardunyaları
Işıl ışıldı her yan
Hiç bitmeyecek sanırdık çocukluğu
İkinci vakti günüşiği solardı
Nasıl yakındı erguvanlar gönüldeki saraya
Sonra ev, sonra bahçe
Haşmetle tahtına yerleşirdi dolunay

Ansiklopedilerimiz vardı hani, şiirlerimiz
Her mevsim hanımeli kokan,
Kimliksiz kalmamıştık daha
Komşularımız vardı yani
Sebepli sebepsiz aşure dağıtan

Son yaprak düşünce son sahifeme
Tedirgin fısıldayıp lirik haykırdım
Hezeyanlarla süpüremezsiniz halının altına
Toz zannederek düşlerimizi
Instagram var şimdi, kehanet değil
Tedavülde kalkacak kâğıtlar, kelimeler
Yarın uzaklardan bir santur sesi
Hal-i pürmelalimizi söyley

25 Eylül 2019

Peria KAYRA

BURADA

Dağlar, denizler, ovalar
Ve yalnızlık ve hüznün
Bir de Kediler
Saçından tırnağına anneme benziyorlar.

Kalbimi şubat ortasında
İztuzu plajı'nda düşünce banyo yaptıran
cayetta olduğuna inandırıyorlar.

Tanrı sihirli bir sırrını da vermiş olmalı dil dağıtırken
sabırla.
Başkaca izahını bulamadım bunu başarmalarının;
ilham veren bir yolun yorgun yolcusu gibi
Yanıma uzanmış susuşlarıyla...

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 50 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Zühtü Engüdar - Ersin Erdem, Zihni Engüdar ,Yalçın Oğuz.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5- MUDANYA)	Yazıcı çıkışı	: Selman Kırtasiye, Kâzım Baykal Cad. No: 14, 16040 Osmangazi - BURSA
Yazışma ve posta kargo adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.